

Täysistunto

Torstai 13.2.2025 klo 16.00—19.23

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 185/2024 vp
Valiokunnan mietintö PuVM 1/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 1/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Mäenpää poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.01 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut pysyvästi. Venäjän laiton, raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainaan on kiristänyt kansainvälistä tilannetta, ja se muistuttaa meitä siitä, ettei alueellinen koskemattomuutemme ole itsestäänselvyys. Suomelle kuuluu oikeus valvoa ja puolustaa omia rajojaan. Nyt käsittelyssä oleva aluevalvontalain muuttaminen hallituksen esityksen ja puolustusvaliokunnan siihen esittämien muutosten mukaisesti vahvistaa tätä periaatetta. Muutokset ovat välttämättömiä, jotta voimme tehokkaasti valvoa ja turvata alueellista koskemattomuuttamme Nato-jäsenenä.

Arvoisa puhemies! Lain muutokset varmistavat, että vieraan valtion sotavoimat ja kalusto voivat tulla Suomen alueelle vain selkeiden sääntöjen mukaisesti. Suomen jäsenyys Natossa tuo mukanaan lisää kansainvälistä yhteistoimintaa, ja siksi lainsäädäntömme on päivitettävä vastaamaan uusia tarpeita. Uudistus mahdollistaa joustavamman yhteistyön liittolaistemme kanssa esimerkiksi sotaharjoitusten ja kansainvälisen avun vastaanottamisen osalta. Samalla varmistamme, että kaikki toimet tapahtuvat Suomen omalla päätöksellä ja hallitusti.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys toteuttaa pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteita tehdä Suomesta aktiivinen ja kansainvälinen Nato-maa. Se selkeyttää viranomaisien toimintavaltuuksia ja vahvistaa kykyämme valvoa alueellista koskemattomuuttamme kaikissa tilanteissa. Siksi uudistus on oikea ratkaisu. Se parantaa Suomen puolustusvalmiutta, lisää ennakoitavuutta ja tiivistää yhteistyötämme liittolaistemme kanssa. Tiivistynyt yhteistyö tukee myös Pohjois-Suomen kehitystä, sillä se tuo alueellemme mahdollisuuksia esimerkiksi Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen tehokkaampaan hyödyntämiseen tulevaisuudessa. Kannatan tätä esitystä muutoksineen. — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

19.04 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Haluan esittää kiitokseni taitavaksi tunnetun edustajakollega ja valiokunnan puheenjohtaja Jukka Kopran johtamalle puolustusvaliokunnalle ripeästä mietinnön laatimisesta tässä tärkeässä asiassa.

Eduskunnan tärkein tehtävä on Suomen ja suomalaisten turvallisuudesta huolehtiminen, ja on todella hienoa, että jo reilu kaksi vuotta sitten pystyimme saavuttamaan yhteisten lähes yksimielisten päätösten jälkeen jäsenyyden Pohjois-Atlantin puolustusliitto Naton. Tässä maailmanajassa Nato-jäsenyys on Suomelle aivan ensiarvoisen tärkeä asia, ja on tärkeää, että Suomi omat Nato-velvoitteensa hyvin täyttää. Tämä aluevalvontalain muutos on tärkeä osa sitä kokonaisuutta, että pystymme toimimaan entistä paremmin oman turvallisuutemme vahvistamiseksi osana liittokuntaa, ja siksi haluan kiittää sekä puolustusvaliokuntaa, puheenjohtaja Kopraa kuin myöskin edellä puhunutta edustaja Hännistä erittäin hyvistä työstä tämän aihepiirin ympärillä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

19.05 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on täällä ensimmäisessä käsittelyssä pääasiassa aluevalvontalain muuttaminen ja siihen liittyvä puolustusvaliokunnan mietintö. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi myös sotilasajoneuvolakia, puolustustarvikkeiden viennissä annettua lakia sekä ampuma-ase lakia aluevalvontalakiin tehtävien muutosten johdosta. Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella puolustusvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä tietyin tarkennuksin. Kyseisen valiokunnan jäsenenä voisin muutaman sanan esityksestä sanoa.

Esityksen tavoitteena on huomioida maahantuloon ja maahantulolupiin liittyvissä säännöksissä Suomen Nato-jäsenyys. Tavoitteena on mahdollistaa joustavampi yhteistyö Naton jäsenvaltioiden kanssa niiden joukkojen saapuessa Suomeen esimerkiksi harjoitustoiminnasta johtuen. Vaikka esitys liittyy ensisijaisesti Nato-asioihin, on sillä eräänlainen ehkä myönteinenkin vaikutus.

Lainaan seuraavaksi hallituksen esityksen kohdasta ”vaikutukset viranomaisiin” pienen pätkän: ”Esityksen arvioidaan vähentävän jossain määrin Pääesikunnan maahantulolupien myöntämiseen liittyvää työmäärää. Koska ehdotettavien säännösten perusteella kaikille Naton jäsenvaltioiden asevoimille voitaisiin myöntää toistuvaan maahantuloon oikeuttava lupa, ei vastaisuudessa esimerkiksi jokaiseen Suomen alueelle tuloon tarvitsisi erikseen myöntää maahantulolupaa, mikäli tietyn jäsenvaltion asevoimille olisi myönnetty toistuvaan maahantuloon oikeuttava lupa.”

Kuten jo lähetekeskustelussakin marraskuussa 24 totesin, niin tähän on, en nyt tiedä onko tämä normien purkua, mutta ei tämä nyt ainakaan lisää työtaakkaa, se vähentää sitä. Tässä omalta osaltaan kevennetään hallinnollista taakkaa. Valiokunnan mietinnössä todetaankin: ”Merkittävänä muutoksena esitys mahdollistaa sotilaallisen maahantulon vuosittaisen luvittamisen kaikille Nato-maille. Muutokset vähentävät lupahallintokuormaa niin Suomessa kuin liittokunnassa ja nopeuttavat lupakäsittelyä.”

Puolustusvaliokunnan mietinnön kohta ”sotilaan ampuma-asetta koskeva sääntely” saattaa kiinnostaa kuulijoita ja ehkä viestimäkin enemmänkin, joten lainaan mietintöä. ”Valiokunta korostaa sitä näkökulmaa, että Puolustusvoimilla ja poliisilla tulee olla mah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2025 vp

dollisimman kattavat tiedot vieraan valtion asevoimien hallussa olevista ampuma-aseista ja patruunoista. Hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, että Pääesikunta ja Poliisi-hallitus sopivat poliisille ilmoitettavista tiedoista, esimerkiksi Suomeen tulevien sotilaiden mukana tulevista ampuma-aseista sekä aseiden ja ampumatarvikkeiden kuljetuksista.”

Arvoisa puhemies! Tällaiset huomiot tällä kertaa tähän asiaan. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 185/2024 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.